

Ә. Н. Хужиев

Тәрбия — маңгелек фәлсәфә

Югары һәм махсус урта
уку йортлары өчен
педагогикадан уку ярдәмлеге

КАЗАН • «МЭГАРИФ» НӘШРИЯТЫ • 2001

УДК 37
ББК 74.200
X 80

Рецензентлары:

Гайфуллин В. Г. — педагогика фәннәре докторы, профессор,
Татар дәүләт гуманитар институты ректоры;

Нигъмәтов Ж. Г. — педагогика фәннәре докторы, профессор,
Казан дәүләт педагогика университетының беренче проректоры;

Шәймәрданов Р. Г. — педагогика фәннәре докторы, Сургут
дәүләт педагогика институты профессоры.

Охраняется законом РФ «Об авторском праве и смежных правах». Воспроизведение всей книги или ее части на любых видах носителей запрещается без письменного разрешения издательства.

Хужидәхмәтов Ә. Н.

X80 Тәрбия — мәңгелек фәлсәфә: Югары һәм махсус урта
уку йортлары өчен педагогикадан уку ярдәмлеге.—
Казан: Мәгариф, 2001.— 223 б.
ISBN 5-7761-1030-0

Бу җыентыкта авторның соңгы елларда язылган мәкаләләре,
чыгышлары һәм башка хезмәтләре тупланды. Уку ярдәмлеге булу
белән бергә, ул укытучылар һәм тәрбиячеләр өчен дә файдалы кул-
ланма булчак.

БЗ—10(69)—54—02/03

ISBN 5-7761-1030-0

© «Мәгариф» нәшрияты, 2001

КАБАТЛАНМАС ШӘХЕСЛӘР ТӘРБИЯЛИК

- *Һәрбер сабий — табигать тудырган зат.*
- *Баланың шәхси үсешендә эчке табигый көчләрнең роле.*
- *Үсеш төрләре.*
- *Баланың үсешен тәрбия процессы билгеләргә тиеш.*

Жәмгыятьнең үзеннән, андагы шартларга бәйле ихтияж-
лардан, билгеле бер коллективтагы һәм жәмгыятьнең үзен-
дәге иҗтимагый мөнәсәбәتلәрдән башка гына кеше шәхесе
һич тә тәрбияләнә һәм формалаша алмый. Бу хәл, бу таләп,
әлбәттә, балалар шәхесенә дә кагыла. Нәкъ менә жәмгыятьтәге
билгеле бер шартларга бәйлелек, коллективтагы мөнәсәбәтләр
һәм аралашулар — кешедә кешелек һәм иҗтимагый башлан-
гычлар тусын өчен җирлек булып тора. Шәхеснең иҗтима-
гый мөнәсәбәтләре никадәр бай булса, аның рухи дөньясы да
шулкадәр бай, ул үзенең эчке табигый көчләрен шәхес була-
рак туплаганга, аларны хезмәткә һәм иҗатка, иҗтимагый
эшчәнлеккә, төрле мөнәсәбәти аралашуларга юнәлтә ала.

Шул ук вакытта истән чыгармаска тиешле тагын бер нәрсә,
һәрбер сабий бала иң беренче чиратта ул әле — табигать ту-
дырган зат, аңа индивидуаль үсү-камилләшү сәләте дә бирел-
гән, эчке табигый көчләр, омтылышлар салынган һәм әнә
шул көчләр-омтылышлар кайчак көтелмәгән, аңлаешсыз, тәр-
типсез бер юнәлеш тә алырга мөмкин. Табигать кануннары
билгеләгәнчә, бала үзе дә үсә, аның организмы камилләшә, бө-
тен физиологик системасы ныгый бара. Балада иң әлек, әл-
бәттә, табигый рефлекслар һәм инстинктлар, табигатьтән үк
салынган ихтияжлар өстенлек итә. Әнә шул ихтияжларны
канәгатьләндерү дөвамында инде беренче сәләт-мөмкинлек
чалгымнары күренә, гадәт һәм күнекмәләр барлыкка килә,
шартлы рефлекс тагы яңа бәйләнешләр арта, фикер йөртүдә дә
билгеле бер калып һәм күнекмәләр формалаша. Баланың эш-
хәрәкәтләрендә аерым бер теләк-омтылышлар, мавыгулар,
кызыксынулар ачыклана башлый. Аның үз-үзен тотышында

Учебное издание

Хузиахметов Анвар Нуриахметович

ВОСПИТАНИЕ — ВЕЧНАЯ ФИЛОСОФИЯ

Учебное пособие по педагогике для высших
и средних специальных учебных заведений

(на татарском языке)

Редакторы *Р. С. Вафина*

Бизэлеш редакторы *Р. А. Сәйфуллина*

Техник редакторы һәм компьютерда битлэргә салучы *Р. М. Галимова*

Корректоры *А. А. Дәүләтова*

Тышлыкта *Д. Бундуков* слайды файдаланылды.

Нәшриятка 183 нче номерлы лицензия 1997 елның 7 апрелендә бирелгән.

Оригинал-макеттан басарга кул куелды 09.06.2001. Форматы 60×90^{1/16}.

Офсет кәгазе. «Школьная» гарнитурасы. Офсет басма. Басма табагы
14,0+форз.0,25. Нәшер-хисап табагы 13,49+форз.0,4. Тиражы 4 000 д.

Заказ А-240.

«Мәгариф» нәшрият. 420111. Казан, Бауман урамы, 19.
Издательство «Магариф». 420111. Казань, ул. Баумана, 19.

Тел./ факс (8432) 92-57-48.

«Идел-Пресс» полиграфия-нәшрият комплексы.
420066. Казан, Декабристлар урамы, 2.